

Posudek oponentky k diplomové práci Kláry Fejtové: GRAFFITI A STREET ART, JEJICH SOCIOKULTURNÍ A UMĚLECKÉ KONTEXTY

Oponentka: Mgr. Lucie Jakubcová Hajdušková, Ph.D.

Autorka si vybrala téma, které je dnes stále aktuální, zejména v kontextu změn, které se na současné scéně graffiti a street artu odehrávají. Mám na mysli popularizaci a komercializaci těchto výtvarných projevů. Z „původního“ prostředí, ze stínů města a nočních koutů ulic, z „původních“ motivů, z touhy se vymezit, zasahovat, ale nebýt vidět, se graffiti a street art proměnil v reklamní strategii, v barevné atraktivní dekorace a v proklamace typu „my máme rádi jinakost a podporujeme ji.“ (viz Městem posedlí a diskuze vyvolaná kolem „výzdoby“ Nuselského mostu)

Práce tak může nabídnout kromě výčtu autorů a jejich děl, dějepravy po vývoji a různých podobách graffiti a street artu u nás a ve světě velmi zajímavá témata. Ta ale víc souvisí s pojmy jako je umělecká nebo estetická hodnota, kýč, umělecký provoz, aktéři uměleckého provozu a s otázkami typu: kde je hranice mezi laickou tvorbou a uměním, co je umění a za jakých okolností? apod.

S potěšením mohu konstatovat, že autorka tyto otázky neopominula a zabývá se jimi na str. 60 – 72 a na str. 79 až 83. Drobná výtka: autorka nesprávně uvedla jméno umělce a kurátora, jmenuje se Václav Magid, ne Magida (str. 61, a seznam literatury)! Dále bych autorce vytkla zkratkovité interpretace, nepřesnosti, např. str. 63, kde hovoří o tvorbě Davida Böhma a Jiřího Franty: „Jejich hlavním motivem pro tvorbu na zdi je i přiblížení se mladším generacím“. Nic takového ani jeden z autorů v reportáži neříká! Dále se domnívám, že nelze televizní reportáž považovat za zcela vhodný zdroj informací, tyto je nutné dále ověřovat.

Práce je po obsahové stránce velmi hutná, ale ve své podstatě představuje spíše encyklopedii. Je škoda, že se autorka více nevěnovala některým problémům (svoboda, demokracie, kapitalismus, vznik zákonů, atd., atd.), které by vybrané téma přesahovaly a vedly k formulaci konkrétních otázek po vývoji současné společnosti a kultury. Protože z těchto otázek pak také vyplývá podoba současné výtvarné výchovy (její konformní a nekonformní/deviantní tvář). **Prosím, aby se autorka tímto odstavcem zabývala jako jedním z podnětů k obhajobě.** Z práce jednoznačně vyplývá, že street art a graffiti jsou a mohou být pro současné učitele výtvarné výchovy velkým inspiračním zdrojem. Není to tedy v protikladu ke snahám českých institucí, jako je škola, policie apod.? Viz str. 82 práce: „Policie v rámci prevence instaluje ve městech kamerové systémy, vznikají projekty nízko prahových zařízení, krizová centra a kluby, která mají za úkol „napravovat a vychovávat“ sprejery.“

Didaktická část je pojata jako kvalitativní sonda, kdy výtvarné řady slouží zároveň jako jedna z metod sběru dat. Didaktické zpracování se odvíjí zejména od nápaditých technik (mechové graffiti, vymývání zdi, lepení barevných lepenek, apod.), které pro žáky jistě byly atraktivní, témata na pozadí (zákon) autorka s žáky řeší především formou diskuze a výkladu. Didaktická část je vypracovaná ve vztahu k RVP. Reflexe výuky je především popisná. Dále je rozpracovaná až v sondě. Velmi zajímavé jsou výroky žáků, ale opět jsou pouze ilustrací bez hlubší teoretické úvahy. **Prosím autorku, aby odpovědi žáků (kap. 4.3.1.1.) vztáhla k již výše uvedeným tématům, která se na pozadí vztahu škola a street art/graffiti objevují, aby výroky žáků kriticky refletovala a následně doplnila své závěry (co z výpovědí žáků skutečně vyplývá?) (str. 124 – názory, 125 - postoje).**

Práce je po formální stránce velmi zdařile vypracovaná, jazyková úroveň je velmi dobrá, místy se objevují překlepy a chybějící interpunkce. Autorka cituje a uvádí zdroje podle bibliografické normy. Práce má jasnou strukturu a klasické dělení (teoretická, didaktická, výzkumná). Škoda jen, že tři hlavní pilíře práce nejsou více integrovány skrze společné problémy/témata.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze, 26. 4. 2013

Mgr. Lucie Jakubcová Hajdušková, Ph.D.